
Opgave 4 Hulp bij zelfdoding: strafwaardig?

Bij deze opgave horen de teksten 6 en 7 .

Inleiding

In 2008 verleende Albert Heringa zijn (stief)moeder hulp bij zelfdoding, omdat de hoogbejaarde vrouw vond dat haar leven voltooid was en niet meer verder wilde leven. De zaak kwam voor de rechter in 2013. De officier van justitie eiste tijdens de rechtszaak drie maanden voorwaardelijke celstraf (tekst 6). Een maand later oordeelde de rechter dat Heringa zich met zijn actie inderdaad schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit, maar geen straf verdient omdat hij handelde uit naastenliefde.

De zaak tegen Heringa heeft tot veel maatschappelijke en politieke discussie geleid (tekst 7).

Lees de regels 1 tot en met 45 van tekst 6.

De officier van justitie heeft de verdachte een dagvaarding gestuurd.

- 4p 15 – Welk drie taken vervult de officier van justitie **tijdens de rechtszitting**?
- Welke taak van de officier van justitie is in dit gedeelte van de tekst te herkennen?
- 3p 16 Leg uit aan de hand van de uitspraken van de verdachte uit tekst 6 (regels 19-26) dat hier strafbaarheid en strafwaardigheid **niet** samenvallen. Geef eerst een omschrijving van de begrippen strafbaarheid en strafwaardigheid.

Lees de regels 46 tot en met 55 van tekst 6.

Volgens advocaat Anker is het gedrag van Heringa niet strafbaar.

- 2p 17 – Welk begrip kun je op de puntjes in regel 49 van tekst 6 invullen?
- Leg aan de hand van dit begrip uit dat het gedrag van Heringa niet strafbaar hoeft te zijn.

Lees de regels 1 tot en met 33 van tekst 7.

Kamerlid Tellegen (VVD) heeft het kabinet gevraagd onderzoek te doen naar de grenzen van de mogelijkheden binnen de euthanasiewet. Zij vindt het van belang dat er voldoende mogelijkheden zijn voor mensen die hun leven als voltooid beschouwen en op een waardige manier willen sterven. Dit standpunt over euthanasie past bij een uitgangspunt van de VVD.

- 2p 18 – Tot welke politieke stroming behoort de VVD?
- Noem een uitgangspunt van deze politieke stroming dat past bij het standpunt van Tellegen over euthanasie.

- VVD-Kamerlid Tellegen doet een oproep aan het kabinet om te onderzoeken of een ruimere toepassing van euthanasie mogelijk is. Stel dat het kabinet niet voldoet aan het verzoek van Tellegen. Als Kamerlid heeft Tellegen verschillende formele en informele middelen tot haar beschikking om haar doel te bereiken: verruiming van de mogelijkheden voor mensen om op een waardige manier te sterven. Eén formeel middel is het stellen van mondelinge en schriftelijke vragen.
- 4p 19 Noem **twee andere formele** middelen die Kamerlid Tellegen kan inzetten om haar doel te realiseren. Licht elk middel toe.
- 4p 20 Welke twee **informele** middelen kan Kamerlid Tellegen inzetten om haar doel te bereiken? Licht elk middel toe.

Gebruik tekst 7.

- Het probleem van hulp bij zelfdoding staat op de politieke agenda (zie de regels 36-39). Een maatschappelijk probleem komt pas op de politieke agenda als het voldoet aan een aantal voorwaarden. Een voorwaarde is dat er voldoende ruimte moet zijn op de politieke agenda. Dat is hier het geval.
- 4p 21 Noem **twee andere** voorwaarden die in tekst 7 te herkennen zijn. Geef bij elk van de voorwaarden het betreffende citaat uit de tekst.

- De Tweede Kamer heeft eerder over het onderwerp gedebatteerd naar aanleiding van het burgerinitiatief "Uit vrije wil" (regels 40-44 uit tekst 7). Een burgerinitiatief is een voorstel dat elke burger kan indienen om een onderwerp op de agenda van de Tweede Kamer te krijgen. Het voorstel moet minstens 40.000 steunbetuigingen hebben. De vraag is of het burgerinitiatief "Uit vrije wil" een signaal is van een gebrek aan representativiteit in de Tweede Kamer.
- 2p 22 Vind je dat dit burgerinitiatief een signaal is van een gebrek aan representativiteit in de Tweede Kamer? Geef een argument voor je mening. Geef eerst aan wat onder representativiteit in de Tweede Kamer wordt verstaan.

Opgave 4 Hulp bij zelfdoding: strafwaardig?**tekst 6****Voorwaardelijke cel geëist voor man die moeder hielp sterven**

Tegen Albert Heringa (71) is dinsdag drie maanden voorwaardelijke celstraf geëist, omdat hij in 2008 zijn hoogbejaarde (stief)moeder heeft
5 geholpen bij zelfdoding. "Hulp verlenen bij zelfdoding kan niet straffeloos, ook al gebeurt het met de beste bedoelingen", zei de officier van justitie.

10 Het OM betwijfelt niet, benadrukte de officier in de rechtbank Zutphen, dat Heringa uit naastenliefde en compassie handelde, maar hij verwijt Heringa dat hij niet meer moeite
15 heeft gedaan een arts te vinden die hulp had willen bieden.

Direct na het horen van de strafeis blies de aangedane Heringa stoom af. "Het Openbaar Ministerie baseert
20 zich op dode letters; het heeft geen idee wat er in de maatschappij leeft. Van mij te eisen dat ik haar in de steek had moeten laten, vind ik onzedelijk en immoreel. U verschuilt
25 zich achter een medisch model dat niet meer werkt."

Hulp bij zelfdoding is strafbaar, alleen voor artsen geldt onder voorwaarden een uitzondering. Om dat

30 aan de kaak te stellen filmde hij hoe zijn 99-jarige (stief)moeder een door hem bereid pillenmengsel met een bakje yoghurt en wat water innam. De huisarts van haar verzorgings-
35 tehuis weigerde euthanasie toe te passen. (...)

Zijn (stief)moeder kwam de deur niet uit, had pijn in haar broze botten, kon amper nog lezen. "Ze vond haar
40 leven voltooid, ze wilde geen 100 meer worden", zei Heringa dinsdag. "Ik denk dat het vooral de angst was om de regie te verliezen, ze was
45 soms verstrooid, bang voor dementie. Ik voelde haar paniek."

Het was volgens de verdediging (...) onmogelijk een arts te vinden die wilde helpen. Heringa kan zich be-
roepen op ... meent advocaat Willem
50 Anker. Hij zat in een gruwelijke spagaat tussen strafbaarheid en de morele plicht zijn (stief)moeder te helpen. "Een andere keuze zou hebben geleid tot levenslange
55 schuldgevoelens."
(...)

*naar: de Volkskrant,
25 september 2013*